

zestiende jaargang

II

MEI
februari 1964.

DE NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN
NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

NIJDAMSTRA

Orgaan der Nijdamstra-Stichting

M u z i e k .

Paganini was een violist, zoals de wereld er niet veel heeft gekend.

Men vertelt, dat Paganini eens een veiling van tweedehands goederen bezocht.

Er werd een oude, lelijke viool aangeboden, maar er was niemand die een bod op het waardeloze ding deed. Toen vroeg de beroemde violist, of hij het instrument eens mocht bespelen.

Hij kreeg hem toegereikt, veegde het stof er af, stemde de snaren en speelde.

Met gespannen aandacht luisterde iedereen naar de wondermooie muziek die er uit dat oude geval kwam.

Toen sprong er een snaar, maar Paganini speelde op de overige snaren rustig door.

Er knapte weer een snaar, maar de muziek werd er niet minder schoon door.

Er knapte weer een snaar. Toen was er nog één snaar over, maar de meester haalde ook uit die ene snaar zulk een mooie muziek, dat iedereen ademloos bleef luisteren.

Toen hij eindelijk ophield, barstte er een storm van enthousiasme los. Er werd geboden op het oude instrument en ten slotte ging het voor een hoge prijs van de hand.

Deze geschiedenis heb ik eens gelezen en het deed mij denken aan u en aan mezelf, aan ons mensen, die zo vaak op een oude viool gelijken.

Wij mensen kunnen leven in de schaduw.

Jaren kunnen voorbij gaan, zonder dat wij gemerkt hebben, dat de zon de schaduw heeft verdreven.

Er zit geen leven meer in, zeggen we dan.

Nou ja, één snaar bindt hem nog aan het leven.

De stoflaag ligt er dik op. Wat er moet gebeuren?

De stoflaag moet er af geveegd worden. En dan.....stemmen!!

Zijn er reeds snaren gesprongen, geen nood, op één snaar, komt er nog muziek.

Zo kan het leven van u en van mij nog muziek voortbrengen, zodat iedereen blijft luisteren.

De prijs wordt dan niet meer uitgedrukt in guldens, maar in hogere waarden.

De Voorzitter

Van de Ned. Indische neef.

Ons politiewerk en
de mensen die dat werk moesten doen.

Ons werk lag hoofdzakelijk in de kampongs (dorpen) en dessa's (gemeenten).

Daar werd door het agenten personeel voortdurend gepatrouilleerd waarbij naast orde en rust gelet werd op zindelijkheid en afwatering van de erven, goed onderhoud van waterputten en dergelijke. Hierdoor kregen wij dagelijks contact met de bevolking en maakten wij kennis met een grote verscheidenheid van problemen die daar in de samenleving voorkwamen. Zo ook leerden wij kennen de samenhang tussen de bevolking en de grote cultures als suiker- tabak- rubber- en koffie-ondernemingen.

Persoonlijk had ik natuurlijk wel van die ondernemingen gehoord maar mij verder niet verdiept in de rol die dergelijke ondernemingen spelen in de dorpen.

Om met de suiker te beginnen, moet u zich voorstellen dat zo'n onderneming niet zelf beschikt over de hectaren grond waarop het suikerriet moet worden geplant. Die gronden moeten worden gehuurd van de bevolking. Het riet wordt ééns in de drie jaren op de zelfde grond geplant waaruit volgt, dat elk jaar opnieuw andere gronden moeten worden ingehuurd. Bij dat huren houdt de onderneming rekening met de wenselijkheid zo groot mogelijke aaneengesloten complexen te huren omdat verspreid liggende gronden velerlei moeilijkheden meebrengen waaronder die van minder overzichtelijk en afvoer van het riet wel de voornaamste zijn. Het gebeurde wel dat een grondeigenaar niet genegen bleek zijn gronden te verhuren.

Dan kwam het kampongbestuur er aan te pas en moesten vaak dessa-ónderdistrikts- en distrikts-bestuur een woordje mee spreken. Uit dat samenspel van bestuurderen en grondeigenaar(en) kwam dan als regel wel naar voren dat de onderneming haar zin kreeg. Het gebeurde maar zelden dat de politie daar aan te pas moest komen hoewel het inheemse bestuur toch wel graag zag dat wij bij bepaalde gesprekken aanwezig waren.

Waren de gronden ingehuurd, dan kon de onderneming geulen gaan graven van plm. 20 centimeter breed en plm. 30 centimeter diep waarin dan stukken suikerrietstengels ter grote van plm. 25 centimeter werden gelegd. Deze bibit (zaadgoed) was door de onderneming zelf geteeld en op hoog niveau in samenwerking met andere ondernemingen in proefstations wetenschappelijk uitgeprobeerd. De suikercultures stonden in Indië op hoog peil.

Hier en daar moest de politie er wel eens aan te pas komen. Persoonlijk ben ik een keer met 10 man veldpolitie aangewezen om te gaan naar een afgelegen grote suikeronderneming. Daar werden aanhoudend suikerrietvelden in brand gestoken en stoorde het verkeer zich maar heel weinig meer aan de bestaande voorschriften.

De klachten over een en ander waren afkomstig van de administrateur van die suikeronderneming en de assistent-resident van Sitobondo moest zorgen dat er weer orde geschapen werd. Die assistent-resident was dus in deze mijn chef. Een omschreven opdracht werd mij niet verstrekt. Ik zou eerst eens gaan kijken en dan overleggen wat er te doen stond. Op de onderneming gekomen, werden wij door de administrateur buitengewoon hartelijk ontvangen. Onze mensen kregen een behoorlijke verzorging en persoonlijk kon ik in het hotel van de onderneming logeren terwijl mijn eten uit de keuken van de administrateur werd geserveerd. 't Was geweldig, voor mij een beetje onwennig maar deze eerste aanraking met bestuur en onderneming, voldeed mij toch wel beter als toen ik in het vloedbos van de Westerafdeling van Borneo moest worstelen met regen en compass. De eerste 24 uren keken wij wat rond, hadden contact opgenomen met de onderneming wakers en bespraken onder elkaar hoe wij één en ander het best konden aanpakken. Daags daarna ging ik naar Sitobondo en rapporteerde aan de assistent-resident hoe wij de situatie ter plaatse hadden aangetroffen en hoe wij ons voorstelden de nodige verbeteringen te bevorderen. Deze europese bestuursambtenaar maakte op mij een goede indruk. Hij gaf blijken bereid te zijn achter de hem toegevoegde politiemensen te staan ook wanneer er onvoorzienige gebeurlijkheden mochten voorvallen. Dit laatste is voor de politiemannen altijd een grote geruststelling. En met die moed gevende gedachte begaf ik mij per dienstmotorrijwiel weer naar de onderneming waar ik mijn mensen op de hoogte bracht van wat er kon gebeuren.

Na enkele dagen was het verkeer weer als van ouds geregeld. De branden werden veroorzaakt door een vete tussen een ontslagen en een nieuw benoemde mandoer (inheemse opzichter) van de onderneming. De branden waren aangestoken geweest in riettuinen die onder toezicht stonden van de nieuw benoemde mandoer. De ontslagen mandoer was familie van een kamponghoofd daar in de buurt. In een gesprek met dat kamponghoofd deelde ik hem mede dat wij wel eens genoodzaakt zouden kunnen worden om die ontslagen mandoer te arresteren terwijl het kamponghoofd zelf dan waarschijnlijk ook niet vrij uit zou gaan.

Daarop volgde een gesprek tussen het kamponghoofd, de administrateur, de assistent-resident en de veld-politie dat tot resultaat had dat er geen arrestaties zouden plaats hebben wanneer het kamponghoofd kon garanderen dat er geen riettuinen meer zouden branden en er in het vervolg weer een hartelijke samenwerking zou bestaan tussen de betrokken partijen.

Zo was ook die kwestie opgelost en keerden wij voldaan terug naar Bondowoso.

Een volgende keer iets over tabak- rubber- en koffie-ondernemingen.

Hoogachtend,
uw neef

F a m i l i e - b e r i c h t e n :

Met dankbaarheid en blijdschap geven wij u kennis van de geboorte van ons dochterje en zusje

C A R L A M I N N I E

P. Nijdam
S. Nijdam - Osinga
Hinke
Añita

Witmarsum, 13 maart 1964.

Mei tank oan God en greate blidens dogge wy
tyнге fan de berte fan ús soantsje en bruor-
ke

D U R K

A. Nijdam
B. Nijdam-Bruinsma
Tjitske

Easthim, 25 maart 1964

Dankbaar en blij geven wij kennis van de ge-
boorte van onze zoon

J A A P

A. Nijdam
H. Nijdam-Damstra

Sneek, 15 april 1964
Zwettekade 3.

Tijdelijk Geref. Verpleeghuis.

ALBERT JAN WIJNIA

en

WILHELMINA POSTMA

Dogge, ek út namme fan har âlden, to witten
dat hja fan doel binne to trouwen op D.V.
woansdei 1 april 1964, de middeis om 2 úre yn
it stêdhûs to Boalsert.

Tsjerklike ynseiniging de middeis om 3 úre yn
de Martinitsjerke to Boalsert, troch de rju
earw.hear ds S. Postma fan Lossers.

Hitsum, Suderbuorren 7.

Boalsert, Harnserstrjitte 5.

Maert 1964.

Takomstich adres:

Prof. U. Huberstrjitte, Frjentsjer.

RIENTS MIEDEMA

en

DIEUWKE NIJDAM

geven, mede namens wederzijdse ouders, kennis van hun voorgenomen huwelijk waarvan de voltrekking D.V. zal plaatsvinden op woensdag 29 april a.s. 's middags 2 uur te Witmarsum. Kerkelijke inzegening in de Geref.Kerk te Lollum door de Weleerwaarde Heer Ds C.H. v.d. Berg, om 3 uur. Tzum, Voorstraat 4. Lollum, Waaxenserweg 17. April 1964.

Toekomstig adres:

Westelijk Achterom 1, Tzum.

Onze lieve oom en tante

T. NIJDAM

en

A. NIJDAM V. TUINEN

Coornhertstr. 12 Leeuwarden, hopen op 4 april a.s. hun 40 jarig huwelijksdag te herdenken. Receptie van 3½-5 uur in "de Fenix", Valeriusplein.

De oom en tante-zeggers.

Heden overleed onze lieve moeder

JOANNA LAMBERTHA NIJDAM-HUISMAN,

weduwe van de heer R. Nijdam, in de ouderdom van 86 jaar.

Weidum, 4 april 1964. "Nij-Dekama"

Weidum: G.J. Nijdam

Anjum: J.C. Nijdam

Sneek: C. Nijdam

Wagenborgen: H. Nijdam

De crematie zal plaatsvinden woensdag 8 april a.s. om 10 u. in het crematorium te Groningen.

Heden overleed zeer plotseling mijn lieve man en
onze zorgzame vader, behuwd- en grootvader

M E I N E W I E N I A

in de ouderom van bijna 72 jaar.

Lemmer, 11 april 1964.

Nieuwedijk 75.

B. Wienia-de Jong
Santpoort, H. van Dijk-Wienia
G. van Dijk
Nije Holtpade, P. Wienia
Y. Wienia-Kroes
Lemmer, A. Wienia
G. Wienia-Semplonius
Doniaga, G. Scheenstra-Wienia
J. Scheenstra
Follega, U. Wienia
Sj. Wienia-Hofstee
Oostrum, A.S. Wienia
Tj. Wienia-Jaarsma
Oosterzee, S.P. Wienia
M. Wienia-Visser
Lemmer, A. Wienia
en kleinkinderen.

De begrafenis is woensdag 15 april.

Om 13 uur gelegenheid om te condoleren in de Ned.
Herv.Kerk te Lemmer. Om 13.30 uur zal in deze kerk
een rouwdienst worden gehouden, waarna de begra-
fenis zal plaats vinden te Follega.

(Van de kerk naar de begraafplaats en terug zal
een bus rijden).

ROUWDIENST

op woensdag 15 april 1964. in de Ned. Herv.
kerk te Lemmer bij het overlijden van

MEINE WIENIA

Deze dienst wordt geleid door de welëerw.
heer ds L. de Wit.

Daarna teraardebestelling op de Algemene
Begraafplaats te Follega.

ORDE VAN DIENST.

Votum en Groet

Lied: Psalm 89 : 19 en 7

Gedenk, o Heer, hoe zwak ik ben, hoe kort van duur!
Het leven is een damp, de dood wenkt ieder uur.
Zou 't mensdom dan vergeefs op aarde zijn geschapen?
Wie leeft er, die den slaap des doods niet eens zal
(slapen,

wie redt zijn ziel van 't graf?

Ai, help ons als te voren,
gelijk Gij bij uw trouw aan David hebt gezworen!

Hoe zalig is het volk, dat naar uw klanken hoort,
zij wand'len, Heer, in 't licht van 't Godd'lijk aan-
(schijn voort,

zij zullen in uw naam zich al den dag verblijden!
uw goedheid straalt hun toe, uw macht schraagt hen
(in 't lijden,

uw onbezweken trouw zal nooit hun val gedogen,
maar uw gerechtigheid hen naar uw woord verhogen.

Gebed

Schriftlezing: 2 Cor. V : 2.

Prediking: Math. V : 2.

Geloofsbelijdenis

G e b e d

Lied: Gezang 232 : 1 en 3

Neem, Heer, mijn beide handen
en leid uw kind,
tot ik aan d'eeuw'ge stranden
de ruste vind!
Te zwaar valt m'elke schrede,
als 'k U verlaat.
O, neem mij met U mede,
daar waar Gij gaat!

En blijft m'ook soms verborgen
uw grote macht,
Gij voert mij tot den morgen,
ook door den nacht.
Neem dan mijn beide handen
en leid uw kind,
tot ik aan d'eeuw'ge stranden
de ruste vind!

Z e g e n (allen staan)

-.--.-

Ons mede bestuurslid neef Meine Wienia te Lemmer is ons door
de dood ontvallen.
Zo geheel plotseling kwam de dood, zoals de dood meestal komt.
Wij mensen houden hiermede zo weinig rekening..
Wij zullen dat en dat nog doen, dat nog recht zetten, maar
dan wordt ons plotseling een halt toegeroepen.

Door een mens?

Ik geloof dat God het leven geeft en dat God het leven terug
neemt.

Moeder Wienia blijft alleen achter. Zij zal haar man erg mis-
sen.

Moge zij in haar droefheid de weg gaan die er is naar het
eeuwig licht.

Tijdens de rouwdienst mocht u toch mee zingen:

"Hoe zalig is het volk, dat naar uw klanken hoort.
Zij wand'len, Heer, in 't licht van 't Godd'lijk aan-
(schijn voort.
Zij zullen in uw naam zich al de dag verblijden!"

De Voorzitter

S I N T - B A V O (vervolg)

Enige tijd geleden schreef ik een kort artikel over de Sint-Bavokerk te Haarlem. De oude St. Bavokerk is in 1577 van Katholiek, Protestants geworden.

Hoe dat in zijn werk gegaan is hoopte ik nog even te schrijven.

Welnu, hier is dan een vervolg.

De overgangen van kerkgebouwen van het ene kerkgenootschap naar het andere is altijd niet zo vriendschappelijk gegaan. Na de Lutherij en de Wederdopers is de gereformeerde beweging overgekomen, die zich allen in ons land lieten gelden. Een groot gedeelte van het Graafschap Holland was in opstand gekomen tegen zijn Souverein en 3 juli 1572 was ook Haarlem in de handen der opstandelingen gevallen, doch 13 juli 1573 werd het gezag na een moorddadig beleg in de stad hersteld.

Van Staatse zijde werden pogingen gedaan om Haarlem te herwinnen, waartoe de stad geblokkeerd en alle toevoer van levensmiddelen afgesneden werd; de Magistraat, die de Graaf-Koning getrouw bleef gesteund door de bevolking waarvan de grote meerderheid Katholiek was, hield de weerstand zolang mogelijk vol, doch eindelijk klom de nood dermate, dat men de stad aan de Staten van Holland bij verdrag moest overgeven. De voorwaarden van de Prins van Oranje en de Staten overeengekomen hielden in:

"dat d'exercitie van de Roomsche religie zal worden onderhouden, sowel onder de wereltlijke als geestelijke religieusen, die deselve begeren sullen, sonder eenige veranderingen, letsel of injurie en de datselve also nau en strichtelijk, dat een ordonnatie sal gemaakt worden en onderhouden, dat degene die deselve van de Roomse religie eenige injurie, letsel of veranderingen zullen doen, zullen rigorenselijk gestraft worden als perturbateurs van de gemene vrede, sonder eenige oogluikingen of remissie."

(wordt vervolgd)

"'t Old Landschap"

Het oude landschap - nu de provincie Drenthe, heeft een zeer oude geschiedenis.

Volgens de meest gangbare theorie, gleden tot hier en verder nog, de gletschers van Skandinavië. Ze voerden vanaf 't granieten bergmassief de reuze gesteenten mee, die we thans als de entourage van 't landschap kennen. In de diluviale tijden, toen het zeewater zich in snel tempo begon terug te trekken, zonken de oerafzettingen van een onwezenlijk ver verleden, in het smeltend water. En de Morene van 't wordende Drenthe, hiel zich en vrij regelmatig boven de waterwereld uit. Dit gebeurde in de stilte der voorhistorie, en voltrok zich in 't cuartaire tijdvak van de Cologie. Nergens komen oudere diluviale vormen aan de oppervlakte voor. En het krijt heeft men gevonden op diepten van 300 à 400 m bij Coevorden en Emmen, (Oosthoek).

Na 't Skandinavisch diluvium, kwam dal van Rijn en Maas, waardoor er nieuwe sedimenten over de oude werden heen gelegd.

Ze waren van grover vorm; vooral zand en grint, waarboven zich weer vormde, de in Drenthe zo bekende: grijs-bruin-zwarte-leemklei van de bovengrond op tuin en akker.

Deze dynamiek van 't rivier diluvium bracht natuurlijk velerlei vorm van organisch leven. Er ontstonden bossen, heidevelden en veen-gebieden.

De laatste vooral in de lange slenken van oost en zuid. Ze werden opgevuld.

Immers het ijs was over de plooi van de Hondsrug heengeschoven.

Drenthe kon nu vergeleken worden met een reusachtig omgekeerd etensbord en dan naturel, waarvandaan in diverse richtingen de riviertjes zich een uitweg zochten. Om de soberheid van dit artikel niet al te zeer te schenden, gaan we nu maar niet in op de nieuwere vormingen, langs de beekjes van 't oude land.

Van lieverlede werd Drenthe nu bewoonbaar. En de monumenten van graniet opgericht door de 20ste eeuwse mens, op de brinken der romantische dorpen, verhalen over de dagen, toen de aartsvader Abraham naar 't beloofde land heen trok.

Fascinerende gedachte, dat plm. 4000 jaar geleden, naar de me-

ning der geleerden en dus 2000 jaar voor Christus geboorte hier reeds mensen leefden en werkten, schertsten en schreiden, stierven en begraven werden.

Enkele jaren terug bracht één mijner leerlingen, een vuurstenen mes mee, gevonden op een halve meter diepte.

Volgens Professor van Siffens, met wie wij ons in verbinding stelden, een zeer bijzonder mes, "nog enig in z'n soort", en uit een ver, zeer ver verleden, voorzien van een labeltje met vindplaats en de naam van onze school, heeft het voorwerpje een plaats gevonden in 't oudheidkundig museum te Assen.

Merkwaardig is het om mee te maken, hoe een rasecht geleerde op zo'n "steentje" toeschiet als een baars op z'n aas.

Dan mag men toch zeker van beroepslijfde spreken!!

We kunnen ons moeizaam een beeld vormen van deze voorhistorie. Maar we krijgen toch wat hulp van onze drenthse Hunebedden.

Althans, ze vertellen iets, van zeden en gewoonten van 't levenspatroon der bouwers.

Nog een 50-tal hunebedden zijn er over, hersteld, beschermd en in stand gehouden door de van Rijksweg gestimuleerde Verenigingen en Instanties. En 't is de voornoemde oudhoogleraar, die er met z'n "wagen" op uittrekt gewapend met z'n onafscheidelijke schop, ten behoeve van de restauratie deze historische reuzengravers.

Het mooiste, best bewaarde, of liever het minst desolate ligt te Tinaarlo, het grootste te Borger. Ook is zeer bekend "t Lang graf" aan de Odoorneweg te Emmen.

Hoe moet men nu die Hunebedden zien?

Wel zoals ze zijn, nl. als fracties van de oorspronkelijke, als ontluisterde geraamten.

Meer ziet men er niet in!

Immers ze waren van oregine bekleed met aarde en zand en leem. Ze hadden behalve de hoofdingang, ook boven-achter een opening voor de geest van de gestorvene, opdat die 's nachts ongehinderd een bezoek zou kunnen brengen.

Wie wel eens 't Oudheidkundig Museum te Leiden heeft bezocht, er zijn er in deze historisch gezinde Cultuurstad wèl 'n drietal, ook nog een Gemeentelijk en een Volkenkundig, in welke ik uren heb omgedwaald, die kan zich van de oorspronkelijke waardigheid der Hunebedden op de hoogte stellen.

Hoe werden de doden er in te ruste gelegd?

Van origine, is gehurkte houding, wapenen en proviand ontbraken niet. Allengs ging men echter tot verbranding over, en zette men een urn bij! Onder invloed van nieuwe volkstammen? Mogelijk wel! Omstreeks 300 v. Chr. immers, trof men hier nl. de Kelten aan. En van hen zijn afkomstig de vele dodenvelden, die men betrekkelijk dicht bij de offervlakte aantreft. Niet lang geleden vond men bij de bouw van 't bejaardencentrum 't Heidehiem, te Emmen nóg zulk 'n gravencomplex.

De constructie van zo'n laatste rustplaats is zeer eenvoudig: Een urn daarom heen een concentrische brede greppel, en er boven een cirkelvormig heuveltje.

Waarom die greppel? Wel om de eenvoudige reden, dat hierin 't overtollige water kon opgevangen. Hoe droger de grond, hoe veiliger de urn het graf, de sieraden, het geheel. Ja, de primitieve mens kan blijkbaar toch logisch denken en empirisch handelen. Vooral 't laatste, want het zal een kwestie van ervaring, ondervinding zijn geweest.

Merkwaardig, dat een geschoold onderzoeker terstond en zonder feilen, de plaats van de graven kan bepalen. Ook een leek leert 't, omdat de kleur en de structuur van die greppelring zich verreaadt.

Het privilege van het onderzoek is meestal voor Prof. Waterboek, de leerling en opvolger van Prof. v. Giffen weggelegd!

Ja, Groningen mag trots zijn op deze mannen.

Na de Keltens, is de eeuwen, dat o.a. Friezen, Tubanten, Kaninefaten, Bataven en Marezaten, ons land bewoonden, waren het speciaal de Friezen, die zich over Drenthe uitbreiden.

Ja, Drenthenaren jullie hebben nog Fries bloed in de aderen! Een winstpunt naar ik meen. Maar, zegge omstreeks 400, toen de Saksen kwamen, werden de Friezen terug gezonden naar 't Heitelân", en 't Old Landschap, werd Saksisch en bleef 't eeuwen lang. In de 10e eeuw kregen de graven van Hamaland er gezag en tot aan 't midden der 11de eeuw, de Hertogen van Lotharingen. Oosthoek. Maar dan ontfermt de Bisschop van Utrecht zich over Drentheland.

Tot de reformatie, die langzaam en aarzelend tot Drenthe doordrong, behoorde 't tot de perifere delen van 't grote Bisdome, welks invloed echter gering geweest is. En eeuwen aaneen bleven de resten van 't heidens denken, vermengd met de vage impuls van 't Rooms-Katholiek geloof. En dit is begrijpelijk. Immers ondoordringbare venen, sloten de toegangswegen af,

vooral vanuit oost en zuid. En Drenthe bleef in gesloten gebied, en aangewezen op zichzelf.

Wat betreft de politieke mondigheid, bleef het landschap verstoken van een provinciale status, tot aan de Franse revolutie toe, en 't werd eerst een zelfstandig Departement in 1805. Intern bezat het echter zelfstandigheid, terwijl 't op Friesland en Groningen bleef georiënteerd, alsmede op Overijssel.

Men sprak van Friesland, Groningen en Drenthe.

Natuurlijk zal deze onmondigheid wat betreft de zaken van de Unie der zeven verenigde Nederlanden, deprimerend hebben gewerkt, op de mentaliteit van de bewoners.

Maar ik hoop later nog gelegenheid te krijgen, om aan te tonen, hoe Drenthe met vaart en visie zich van 't minderwaardigheidscomplex bevrijdt, en in verscheiden vorm, zich schitterend presenteert voor het forum van ons gehele Nederlandse volk.

De levens omstandigheden echter voor de Drenth temidden van zijn prachtige bossen, schone heidevelden, en machtige veengebieden, zijn evenlang armelijk geweest, en omgekeerd evenredig met 't aesthelisak charme van zijn geliefde land.

Men leidde een echt pover bestaan.

Wat groengronden langs 't beekje, daaromheen de esch, de ondankbaar schrale en achter de heg van akkermaals hout, de grote stille heide, met z'n herder, de scharminkele schaapjes hoedend.

Dicht bij de voordeur, het simpel geitje, hardnekkig rukkend aan de taaie sprietjes.

De woningen: plaggehutten. En spreek ik nu over lang vervlogen eeuwen, en staat de grijze oudheid mij voor ogen?

Nee, waarde lezer, warempel niet!

Bij 't dorpje Schoonoordaan 't Oranje-kanaal gelegen vinden wij 't Openluchtmuseum.

Brammert en Ellert, genoemd naar de legendarische reuzen van die naam. Denkt u maar, aan 't Ellertsveld, en Brammerts-
hoop, wel bekend uit de volkssage en de Middeleeuwse rechtsgedingen, waarbij evenals elders bij de Germaanse volksgerichten, de vierschaar gespannen werd!

Welnu, de bezoeker ziet zich hier z'n ogen uit, en weet niet wat hij hoort, wanneer men hem, de woningen toont en hem vertelt de verhalen, die er bij behoren.

Men verzekert hem nl. dat dit 'n getrouw model is van 't dorp, omstreeks 1900, dus een 60 jaar geleden! (wordt vervolgd)

BESTUUR NIJDAMSTRA - STICHTING :

Voorzitter: T. Nijdam, Coornhertstraat 12, Leeuwarden
Telef. 05100 - 22167
Secretaresse: M.H. Nijdam-Nijholt, Robert Kochstraat 21,
L'iden. Telf. 05100 - 21232
Penningmeester: C.v.d.Schoot Azn., Leeuwarderweg 63,
Sneek, Telef. 05150 - 3028

LEDEN :

P. Agema-Wijnia, Hantumerweg A 59, Dokkum
H. Nijdam-Smit, Boerhavelaan 113, Groningen
M.P. Wienia, Nieuwedijk 75, Lemmer
A. Vleer, H. Sytstrastraat 18, Sneek

=====
POSTREKENING: 82.67.24 t.n.v. penningmeester NIJDAMSTRA-
STICHTING, Sneek.

FAMILIEBLAD: "De Nijdamstra-Tynge". Lid/abonnees be-
talen:
f. 4.25 per half jaar. Donateurs (leden)
f. 1.-- per half jaar.

REDAKTEUR: T. Nijdam, Coornhertstraat 12, Leeuwarden
ADMINISTRATIE: A. Vleer, H. Sytstrastraat 18, Sneek.
Telef. 05150 - 4339

BIJ ONBESTELBAARHEID GAARNE RETOUR

AAN: Harmen Sytstrastraat 18, Sneek,

zo mogelijk met opgave van nieuw adres.

.....